IL-PROFETA EŻEKJEL IL–QAWMIEN TAL-GĦADAM NIEXEF (EŻK 47, 1-12) (2)

Mons Lawrenz Sciberras

Ix-xena tal-għadam niexef qoxqox li ra l-profeta Ezekjel, u li dawn bil-qawwa ta' l-ispirtu li għadda minn fuqhom, daħal fihom reġgħu ħadu l-ħajja, u waqfu fuq riġlejhom, hija waħda mill-aktar xeni suġġestivi li hemm fil-ktieb tal-profeta fuq imsemmi. Din ix-xena twassal sew, preċiż u f'ambjent ċar fejn kien u kemm kien qed ibati l-poplu magħżul ta' Alla, poplu f'minoranza kbira. Kien fl-eżilju iebes tal-Babilonja. Iżda fl-istess ħin dan il-poplu kien qed jistenna l-ħelsien, poplu li sakemm seta', u sakemm kienu iħalluh jagħmel u jipprattika twemminu, dan ipprattikah b'imħabba, rispett u b'fedeltà l-aktar kbira lejn it-Torah.

L-aspett psikoloġiku tad-deportati.

L-ambjent enormi u n-nies kburin tal-Babilonja paragonati mal-poplu magħżul, li kien jgħix f'roqgħa art, kien hemm differenzi tassew bejniethom; differenzi ambjentali, soċjali u fuq kollox reliġjużi kbar tassew bejniethom. Dan il-poplu tal-Babilonja dejjem ftaħar ħafna biż-żewġ xmajjar enormi li għandu. L-Ewfrat u t-Tigris, xmajjar li jfawru ilma ħelu tassew. Israel kellu u għad għandu x-xmara Ġordan, tibda nieżla mill-muntanja Ħermon, tidħol fl-għadira tal-Galilija u tibqa' nieżla sserrep fejn tispiċċa fil-foss tal-Baħar il-Mejjet. Imma din ix-xmara paragunata maż-żewġ xmajjar enormi, żewġ xmajjar li jbattlu kwantitajiet enormi ta' ilma fil-baħar Persjan, kważi titlef is-sinikifat tagħha. Din ix-xmara twila biss 251 kilometru. Ilma ħelu iva imma mdardar ħafna.

Mhux hekk ix-xmara Ewfrate. Ibda biex din twila 2,800 kilometru. Din tibda mit-Turkija, taqsam is-Sirja u l-Iraq u tbattal fil-Gulf tal-Persja. Ix-xmara Tigris imbagħad li f'ċertu partijiet tal-Babilonja hija

kważi paralleli ma' seħbitha l-Ewfrate, hija wkoll ta' importanza kbira tassew. Din tibda minn muntnji fl-Armenja, taqsam ukoll is-Sirja, id-deżert tal-Għarabja u tbattal ukoll fil-Gulf tal-Persja. Twila 1,900 kilometru. Minn qatt jista' jimmaġina dan il-kobor ta' dawn iż-żewġ xmajjar maħluqin minn Alla?

Issa l-poplu Lhudi, l-poplu ta' Alla li kien jgħix f'art tnixxi ħalib u għasel (Num 14,8), sab ruħu f'din l-estremità hekk tal-waħx, estremità tal-biża' estremita pagana għal kollox! Art verament pagana għalih! Anke l-istess ilsien kien differenti minn ta' xulxin! Kif se jikkomunikaw bejniethom! Razza ta' nies qawwija, ta' nazzjon li f'dak iż-żmien partikulari kien iwerwer id-dinja kollha ta' żmienu. B'xorti tajba ħafna hemm salm li jolqot il-musmar preċiż fuq rasu u jiddeskrivi dan li qegħdin ngħidu: "F'xatt ix-xmajjar (innota plural, mela riferenza għal Ewfrate u t-Tigris) ta' Babilonja hemm qgħadna bilqiegħda u bkejna, aħna u niftakru f'Sijon" (Sl 137,1). Il-verb "bilqiegħda" ifisser nies mitluqin, bla saħħa u ebda għan fil-ħajja, ċorma nies bla idea ta' xejn, sempliċement numru. Psikoloġikament aktar 'l isfel minn daqshekk ma setax jinżel dan il-poplu.

Sitwazzoni reliġjuża.

Xejn anqas sabiħa kienet is-sitwazzjoni reliġjuża ta' dan il-poplu. Il-Lhud huwa l-poplu tal-ktieb: Dan għaliex mhux biss jaqra u jitlob bil-kotba tat-Testment il-Qadim, imma wkoll għaliex kull nhar ta' Sibt, kien jintasab fuq il-bankijiet tas-sinagoga fejn jisma', jitlob u jgħanni bil-kotba qaddisa tiegħu u bis-salmi. Issa fil-Babilonja, almenu l-ewwel snin ta ' l-eżilju minn dan kollu ma kellu xejn!

U l-istess nistgħu ngħidu kemm dwar il-ħarsien ta' jum is-Sibt, dwar it-tliet festi kbar tal-pellegrinaġġi lejn Ġerusalemm, dwar id-debħiet tiegħu fit-tempju ta' Ġerusalemm kif ukoll dwar l-għexur li huwa kien obbligat li jħallas lit-tempju. Issa minn dawn l-atti qaddisa, l-poplu ma kien għadu jipprattika assolutament xejn. Anqas

jekk ried jagħmel dan ma kien jitħalla, u li anqas ma kellu fejn. Verament kien jixbah lil dak l-għadam niexef qoxqox li ra l-profeta Eżekjel, għadam mixħut f'nofs ta' wied, deżolazzjoni kbira tassew.

Is-sitwazzjoni tinbidel.

Dan il-poplu dam fl-eżilju ħamsin sena sħaħ: Mis-sena 586 sas-sena 536, meta issa il-ħakem Ċiru tal-Persna ħareġ l-editt tal-ħelsien ta' dan il-poplu. Huwa kollu għalhekk li l-profeta Iżaija jfaħħar u jgħolli tant lis-sultan Ċiru, għaliex issa mill-ġdid grazzi għalih "minn xahar għal xahar, u minn Sibt għal Sibt, kulħadd jiġi jinxteħet quddiemi" (Is 66,23).

Issa qabel l-editt ta' Ċiru, ifeġġ bħal balzmu fuq ferita li tat konfort kbir tassew; d-dehra mimlija kuraġġ tal-profeta Eżekjel. Fil-bidu l-istess profeta qalbu kienet tassew maqtuha, tant li meta l-Mulej staqsih jekk il-mejjet jistax iqum, il-profeta wieġeb: "Sidi Mulej, dan inti biss tafu". Però kien wasal iż-żmien tassew ta' bidla lil dak l-għadam u dan seħħ ukoll, għaliex Alla qallu hekk lil Eżekjel: Ħabbar lir-ruħ' u kompla "ejja ruħ, mill-erbat irjieħ tad-dinja u onfoħ fuq dawn il-mejtin, ħa jerġgħu jieħdu l-ħajja" (Eżk 37,9).

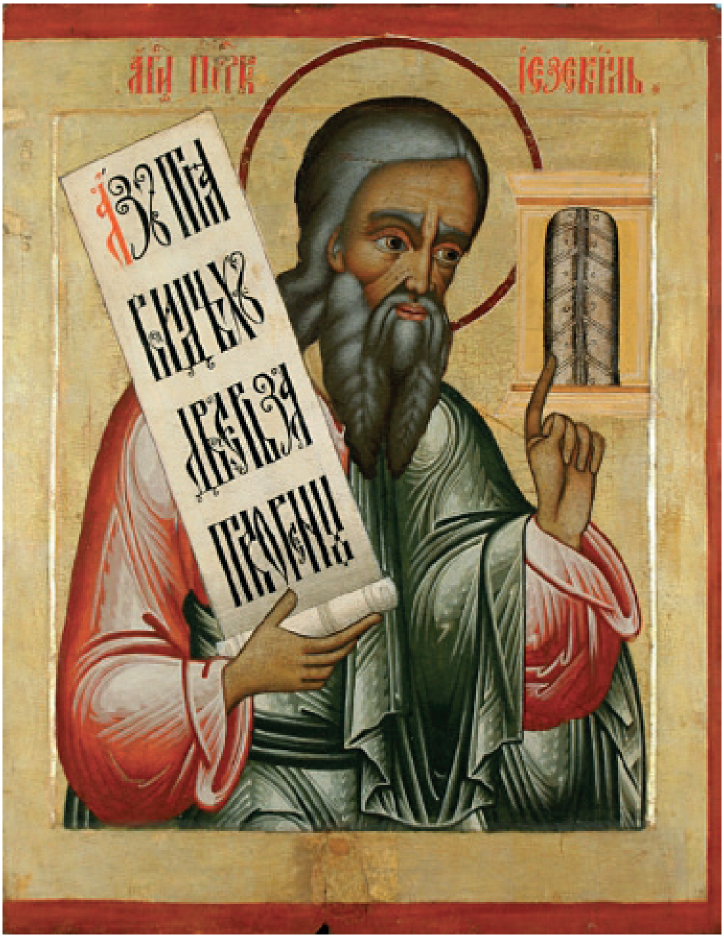

Iżda qabel ma seħħet din il-ġrajja fl-inħawi ta' dak il-wied fond, instema' "ħoss tant li l-għadam tqanqal u resqu lejn xulxin". Naturalment dan seta jsir bil-qawwa ta' l-Ispirtu li ħa lil Eżekjel f'dak il-wied u urieħ din ix-xena makabra.

F'paralleliżmu strett ħafna ma' din il-ġrajja tal-ħoss li nstema', hemm ukoll dik ta' nżul l-Ispirtu s-Santu fuq l-appostli u fuq dawk kollha li kienu qegħdin fil-għorfa ta' fuq (Atti 1,13). F'din il-ġrajja tal-Atti wkoll "ġie mis-sema ħoss bħal ta' riħ qawwi" (Atti 2,2). U dan il-ħoss msieħeb mar-riħ, kien il-kawża ta' bidla enormi u tat-twelid tal-Knisja b'mod uffiċjali u fil-beraħ.

It-tifsira u effett ta' l-infiħ

It-tieni azzjoni tant sinifikattiva u li ħalliet effett kbir fuq dak l-għadam niexef kien l-infiħ ta' l-ispirtu. Qabel ma nkomplu nifirxu dan il-ħsieb, sewwa li naraw iż-żewġ paralleliżmi l-oħra fejn jidħol ukoll l-infiħ u l-bida li ġab miegħu.

Il-ġnien tal-Għeden: Alla kien għadu kemm sawwar il-bniedem mit-trab ta' l-art. Dan huwa kliem figurattiv biex wieħed jifhem il-fraġilità tal-ġisem. Imma

din l-opra tal-ħolqien kien għad jonqosha xi ħaġa oħra, forsi wkoll aktar important minn dik tal-bidu. Din l-opra kien tassew jonqosha n-nifs li mbagħad għamilha ħajja. "U nefaħlu f'imnifsejh nifs il-ħajja u l-bniedem sar ħlejqa ħajja" (Ġen 2,7). Mela issa hawn bniedem sħiħ, ruħ jiġifieri nifs u ġisem it-tajn ta' l-art.

Il-ġrajja l-oħra fejn din ukoll għandha x'taqsam ma' l-infiħ qiegħda fil-vanġelu ta' San Ġwann. L-appostli, ħdax fin-numru, kienu magħluqin fil-għorfa ta' fuq għax imbeżżgħa' mil-Lhud bil-bibien magħluqin. Kien il-Ħadd tal-qawmien filgħaxija, Ġesu qagħad f'nofshom u qalilhom u tahom il-paċi tiegħu. Kien l-ewwel rigal tal-Għid il-kbir. Imbagħad "nefaħ fuqhom u qalilhom, Ħudu l-Ispirtu s-Santu. Dawk li taħfrulhom dnubiethom ikunu maħfura, u dawk li żżommuhomlhom ikunu miżmuma" (Ġw 20,22-23). U dan l-infiħ ta' Ġesù fuq l-appostli kien jissarraf f'qawwa straordinarja għal maħfra tad-dnubiet.

Issa niġu għall-infiħ li ġie mitlub biex isir fuq dawk l-għadam niexef qoxqox. Dak li deher verament impossibbli, sar possibbli, dak li għall-bniedem deher falliment sħiħ u totali, inbidel f'rebħa u kuraġġ. "Jien ħabbart kif ordnali, u r-ruħ daħlet fihom, u reġgħu ħadu l-ħajja, u waqfu fuq riġilhom, eżerċtu kbir fuq li kbir" (Eżk 37,10).

Dan qatt ħadd ma ħaseb li jista' jsir. Għal raġunament ta' din id-dinja kollox kien jidher impossibbli. Imma l-infiħ ta' l-ispirtu wassal biex dak il-għadam niexef, mormi, mejjet, mitluq waħdu jerġa' jieħu l-ħajja kif kien qatt qabel fil-art tiegħu.

Is-simboliżmu qawwi li joħroġ minn din id-dehra ta' Eżekjel, huwa wieħed ċar, preċiż u f'waqtu ħafna. L-għadam niexef, mela mejjet huwa xbieha tal-poplu ta' Israel "niexef u mejjet" f'art l-eżilju, mitluq waħdu qisu mejjet. Assolutament ma seta' jieħu ebda azzjoni. Qiegħed f'art barranija mgħaffġa taħt it-toqol tal-jasar. It-tama tiegħu osfrot għal kollox.

Imma kien wasal iż-żmien ukoll biex dan l-għadam jerġa' jieħu l-ħajja. U dan ukoll sar tassew grazzi għall-ispirtu li għadda minn fuqu u bidlu f'eżerċtu ħaj, attiv u qawwi. Dan kellu jkun il-poplu futur li grazzi għal edit tas-sultan Ċiru (Is 45,13), u l-ispirtu li għadda minn fuqu bil-għajnuna ta' Nehemija u Esdra il-poplu ħareġ u reġa' lura lejn pajjiżu, l-art imwiegħda lil patrijarka Abraham. Ara għaliex il-profeta Isaija jitkellem daqshekk sabiħ dwar Ċiru: "Dan jgħid il-Mulej lill-midluk tiegħu, lil Ċiru li qbadt minn idu l-leminija biex irażżan il-ġnus quddiemu u nħoll il-ħżiem ta' ġenbejn is-slaten niftaħ il-bibien quddiemu u ebda bieb ma jibqa' magħluq" (Is 45,1).